

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
FŐIGAZGATÓ

**Az Országgyűlés Hivatala főigazgatójának
5/2018. számú szabályzata
az Országgyűlési Könyvtár gyűjtőköréről**

Országgyűlési Könyvtár gyűjtőkörét – figyelembe véve az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló 30/2014 (IV. 10.) EMMI rendeletben foglaltakat, a Szervezeti és Működési Szabályzat 34. § (1) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a következők szerint szabályozom.

I.

A Könyvtár fő gyűjtőkörei
Jogtudomány

1. Az Országgyűlési Könyvtár (a továbbiakban: Könyvtár) a Magyarországon megjelenő jogtudományi szakirodalmat teljességre törekedve gyűjti. A gyűjtésben nem érvényesül semmilyen nyelvi, tartalmi, formai vagy időbeli korlátozás.
2. A Könyvtár a külföldi jogtudományi szakirodalmat válogatva gyűjti, melynek beszerzésénél főként az alábbi tartalmi szempontokat kell érvényesíteni:
 - földrajzi meghatározottságtól függetlenül az egyes országok, területek jogrendszerét, jogi kultúráját bemutató művek,
 - összefoglaló, áttekintő jogtörténeti művek,
 - több országról szóló, úgynevezett összehasonlító jogi művek,
 - az egyes országok alapvető törvénykönyvei, valamint azok magyarázatos kiadásai,
 - az Európai Unió jogával foglalkozó kiadványok,
 - az egyes jogágak, jogterületek rendszerező, összefoglaló művei különösen az alábbi területeken: alkotmányjog, közigazgatási jog, polgári jog, kereskedelmi jog, gazdasági jog, társasági jog, cégjog, versenyjog, nemzetközi jog, emberi jogok, jogtörténet, jogelmélet, jogfilozófia, összehasonlító jogtudomány,
 - minden olyan tematika, amelynek beszerzését az adott kérdéskör aktualitása indokolja.
3. Kiemelt jelentőséget kapnak
 - a magyar vonatkozású, a magyar jogrendszerrel foglalkozó kiadványok (hungaricum),
 - az európai országok (nem kizárólag az Európai Unió tagállamai), különösen
 - a közép-kelet-európai régió országai,
 - a magyar jogrendszerhez leginkább közel álló ún. kontinentális jogrendszerű országok, elsősorban Németország és Ausztria,
 - az angolszász jogrendszerű országok tekintetében Nagy-Britannia,
 - Oroszország,

- az Egyesült Államok,
- Ázsia viszonylatában Kína és Japán.

Politikatudomány

4. A Könyvtár a Magyarországon megjelenő politikatudományi szakirodalmat teljességre törekedve gyűjti. A gyűjtésben nem érvényesül semmilyen nyelvi, tartalmi, formai vagy időbeli korlátozás.
5. A Könyvtár a külföldi politikatudományi szakirodalmat válogatva gyűjti, melynek beszerzésénél főként az alábbi tartalmi szempontokat kell érvényesíteni:
 - földrajzi meghatározottságtól függetlenül az egyes országok politikai rendszerét (államformák, kormányzati rendszerek, pártok, pártrendszerek, választási rendszerek, a parlamentarizmus, a parlamentáris demokrácia típusai) bemutató összefoglaló és elemző művek,
 - nemzetpolitikai kérdések,
 - a kisebbségekkel és nemzetiségekkel foglalkozó művek, különös tekintettel a határon túli magyarsággal, a magyar kisebbséggel foglalkozó kiadványokra,
 - a politikatudomány alábbi területein megjelenő elsősorban összefoglaló és elemző művek:
 - összehasonlító politikatudomány,
 - politika elmélet, politikai filozófia, politikai gondolkodás,
 - politikai ideológiák,
 - politikai szociológia, politikai pszichológia, politikai kultúra,
 - állam, államhatalom, legitimitás, totalitarizmus, demokrácia,
 - társadalmi mozgalmak, társadalmi tiltakozás, civil társadalom
 - közpolitika (public policy),
 - nemzetközi kapcsolatok, diplomácia, gazdasági diplomácia és energetika, mint alapvetően politikai kapcsolatokat érintő kérdéskör,
 - nagyhatalmi politika,
 - nemzetközi konfliktusok, regionális konfliktusok,
 - nemzetközi terrorizmus,
 - biztonságpolitika, nemzetközi biztonságpolitikai kooperáció, regionális, illetve globális együttműködési formák,
 - minden olyan tematika, amelynek beszerzését az adott kérdéskör aktualitása indokolja.
6. Kiemelt jelentőséget kapnak
 - a magyar vonatkozású, különösen a magyar politikai gondolkodással, politikatörténettel és a politikai intézményrendszerrel foglalkozó kiadványok (hungaricum),
 - az európai országok (nem kizárólag az Európai Unió tagállamai!), különösen
 - a közép-kelet-európai régió országai,
 - Oroszország és az ún. „posztszovjet” térség,
 - az Egyesült Államok,
 - a Közel-Kelet.

Történettudomány

7. A Könyvtár a modernkori egyetemes történelem, valamint időkorlát nélkül a magyar történelem Magyarországon, magyar és idegen nyelven megjelenő tudomá-

nyos szakirodalmát teljességre törekedve gyűjti. A Könyvtár nem gyűjti az általános és középiskolai tankönyveket.

8. A Könyvtár a külföldi történettudományi szakirodalmat válogatva gyűjti, melynek beszerzésénél főként az alábbi tartalmi szempontokat kell érvényesíteni:
 - az emberiség történetét felölelő enciklopédikus munkák,
 - egyes világrészek, egyes országok történetét feldolgozó művek,
 - a korszakon belül az összefoglaló jellegű részfeldolgozások, melyek az adott korszak rövidebb periódusait tárják fel, különösen az első világháborút, a két világháború közötti időszakot, a második világháborút, a második világháborútól napjainkig terjedő időszakot,
 - a korszakon belül az egyes világrészekre, az egyes országokra vonatkozó gazdaságtörténeti, társadalom- és művelődéstörténeti, diplomáciatörténeti részfeldolgozások,
 - a történettudomány elméletével foglalkozó művek (historiográfia).
9. Kiemelt jelentőséget kapnak
 - a magyar vonatkozású, a magyar történelemmel foglalkozó kiadványok (hungaricum),
 - az európai országok (nem kizárólag az Európai Unió tagállamai), különösen
 - a közép-kelet-európai régió országai,
 - Oroszország,
 - az Egyesült Államok,
 - a Közel-Kelet,
 - Kína.

II.

A Könyvtár mellék gyűjtőkörei

10. A könyvtár mellék gyűjtőkörei (közgazdaságtudomány, szociológia, statisztika) tekintetében válogatva gyűjti azon szakterületek Magyarországon és külföldön – elsősorban angol és német nyelven – megjelent alapvető dokumentumait, amelyek ismeretanyaga (közvetlenül) kapcsolódik a fő gyűjtőkörbe tartozó tudományterületekhez (jogtudomány, politikatudomány, modernkori egyetemes történelem, magyar történelem) vagy egyéb társadalomtudományi vonatkozással bírnak.
11. A Könyvtár válogatva gyűjti, és egyedi elbírálással veszi állományba a bölcsészettudomány nevesített szakterületeinek (pl. filozófia, vallástudomány) Magyarországon és külföldön – elsősorban angol és német nyelven – megjelent alapidokumentumait, kézikönyveit.
12. A Könyvtár más tudományterületek vonatkozásában kizárólag az általános közismereti, enciklopédikus, kézikönyv jellegű, összefoglaló, elsősorban hazai megjelenésű kiadványokat gyűjti.

III.

Különgyűjtemények

13. A Magyar Parlamenti Gyűjtemény törzsanyagát képezik
 - az 1945 előtti dokumentumok:
 - a magyar országgyűlés képviselőházának és felsőházának irománya, jegyzőkönyve, naplója, napirendje,

- rendszeres regnikoláris (állandó és ad hoc) bizottsági anyagok,
 - Országgyűlési tudósítások, kerületi ülések jegyzőkönyvei, követjelentések, követutasítások,
 - Közösügyi bizottsági ülések jegyzőkönyvei,
 - az erdélyi országgyűlések irományai, jegyzőkönyvei, naplói, tudósítások,
 - rendszeres regnikoláris bizottságok,
 - országgyűlési almanachok, házszabályok, mutatókötetek, lakáskönyvek, bizottsági névsorok, sematizmusok,
 - választási térképek, díszalbumok.
- az 1945 és 1985 közötti dokumentumok:
 - országgyűlési napló, iromány, bizottsági jegyzőkönyvek,
 - házszabályok, ügyrendek, bizottsági névsorok, lakcímjegyzékek.
 - az 1985 utáni dokumentumok:
 - országgyűlés jegyzőkönyve (2014-től naplója), irománya (2010-ig),
 - bizottsági jegyzőkönyvek,
 - almanachok.
14. Nem tartoznak a Magyar Parlamenti Gyűjtemény gyűjtőkörébe:
- a kormányzati anyagok, levelezések,
 - a törvényjavaslatok nem irományformában kiadott változatai.
15. A Magyar Parlamenti Gyűjtemény kézikönyvtárát képezik
- a magyar országgyűlés történetével foglalkozó leíró, elemző kötetek,
 - a magyar országgyűlés működésével, a képviselői tevékenységgel kapcsolatos dokumentumok és szakirodalom,
 - az országgyűlés épületét bemutató művek,
 - az országgyűlés hivatalának, illetve őrségének szervezeti szabályzatai, hatásköre, ügyrendje,
 - az országgyűléssel és a magyar történelemmel kapcsolatos bibliográfiák, kronológiák,
 - az országgyűlés által kiadott dokumentumok, kiadványok, statisztikák, ügyrendek, kézikönyvek,
 - az országgyűlés által indított folyóiratok,
 - az országgyűlésről szóló irodalmi leírások, karcolatok.
16. A Külföldi Parlamenti Gyűjtemény törzsanyagában a következő országok parlamentjeinek nemzeti nyelven kiadott napló- és irományanyaga található meg nyomtatott formában:
- Nagy-Britannia,
 - Franciaország,
 - Ausztria,
 - Németország,
 - Amerikai Egyesült Államok.
17. A Külföldi Parlamenti Gyűjtemény kézikönyvtárát képezik
- a Magyarországon megjelenő, az egyes külföldi országok parlamentjeivel, azok működésével, szervezetével és történetével foglalkozó szakirodalom, melyet a Könyvtár a teljességre törekedve gyűjt,

- a külföldön megjelenő, az egyes országok parlamentjével, azok működésével foglalkozó szakirodalom, melyet a Könyvtár válogatva gyűjt, és melynek beszerzésénél főként az alábbi szempontokat kell érvényesíteni:
 - tartalmi szempont:
 - a parlamentek működéséről, reformjáról, szabályairól, történetéről szóló általános ismertető, összefoglaló művek,
 - parlamenti épületeket bemutató kiadványok,
 - parlamenti adattárak, képviselői névtárak,
 - hárszabályok, almanachok,
 - bizottságok működésével kapcsolatos dokumentumok.
 - nyelvi szempont:
 - egyéb nyelveken (pl. az adott ország nemzeti nyelve) akkor, ha az adott ország vonatkozásában nem jelenik meg a fent említett nyelveken és nagyon informatív, akkor a nemzeti nyelvű kiadványt is be kell szerezni (ajándék esetén állományba venni).
 - földrajzi szempont:
 - az európai országok parlamentjeiről szóló – elsősorban - összefoglaló kiadványok, különös tekintettel az angol, a francia, az osztrák és a német parlamentekre,
 - az Amerikai Egyesült Államok parlamentjéről szóló kiadványok,
 - Európán kívüli országok esetében főként azok az áttekintő, összefoglaló kiadványok, amelyek az adott ország parlamentjének vonatkozásában jelentős és releváns információkat tartalmaznak.
18. Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Letéti Gyűjtemény törzsanyagát képezik
- az ENSZ fő szerveinek és egyes szakosított szervezeteinek - a szervezetek által kiadott – angol és francia nyelvű dokumentumai, melyek letétként érkeznek a könyvtárba, beleértve az ENSZ jogelődje, a Népszövetség francia nyelvű dokumentumait is,
 - az ENSZ következő főszerveinek hivatalos dokumentumai:
 - Közgyűlés
 - Biztonsági Tanács
 - Gazdasági és Szociális Tanács
 - Gyámsági Tanács
 - Hágai Nemzetközi Bíróság
 - az ENSZ Titkárság letéti terjesztésre szánt dokumentumai,
 - az ENSZ szervei és konferenciái által kibocsátott előzetes és ideiglenes munkapapírok,
 - az ENSZ következő szakosított szervezeteinek dokumentumai:
 - Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO)
 - Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO)
 - Világkereskedelmi Szervezet (GATT/WTO)
 - Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA)
 - Egyéb nemzetközi szervezetek dokumentumai:
 - Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)
 - Európa Tanács
 - Interparlamentáris Unió (IPU)
19. Az ENSZ Letéti Gyűjtemény kézikönyvtárát képezik

- a Magyarországon megjelenő, az Egyesült Nemzetek Szervezetével, annak szakosított szervezeteivel, valamint egyéb nemzetközi szervezetekkel foglalkozó szakirodalom, melyet a Könyvtár teljességre törekedve gyűjt.
 - a külföldön megjelenő nemzetközi szervezetekkel foglalkozó szakirodalom, melyet a Könyvtár válogatva gyűjti, és amelynek beszerzésénél főként az alábbi szempontokat kell érvényesíteni:
 - nem az ENSZ, illetve a szakosított szervezetei által kiadott, de ezen szervezetekről szóló szakirodalom,
 - az ENSZ tevékenységéhez kapcsolódó kurrens, valamint kiemelt témákkal foglalkozó kiadványok,
 - egyéb nemzetközi szervezetek, elsősorban az OECD, az Európa Tanács, valamint az Interparlamentáris Unió tevékenységével kapcsolatos művek.
20. Az Európai Unió Letéti Gyűjteménye törzsanyagát képezik az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatalától (EUR-OP) érkező angol nyelvű hivatalos dokumentumok (2004. május után esetenként magyar nyelven is):
- az Európai Unió következő intézményeinek tevékenységére vonatkozó kiadványok:
 - Európai Bizottság
 - Európai Parlament
 - Európai Unió Tanácsa
 - Európai Tanács
 - Gazdasági és Szociális Bizottság, illetve a Régiók Bizottsága
 - Európai Közösségek Bírósága és Elsőfokú Bírósága
 - Európai Számvevőszék
 - Európai Központi Bank
 - Európai Ombudsman
 - az Időszaki kiadványok,
 - az Európai Unió Hivatalos Lapja.
21. Az Európai Unió Letéti Gyűjteménye kézikönyvtárát képezik:
- a Magyarországon megjelenő Európai Unióval foglalkozó szakirodalom, melyet a Könyvtár teljességre törekedve gyűjt.
 - a külföldi európai uniós szakirodalom, melyet a Könyvtár válogatva gyűjt, és amelynek beszerzésénél főként a következő szempontokat kell érvényesíteni:
 - az Európai Unió intézményeinek tevékenységével, működésével foglalkozó összefoglaló, áttekintő művek,
 - az Európai Unió politikáiról, szakpolitikáiról szóló elemző művek,
 - egy-egy időszak hangsúlyos, prioritást élvező, kiemelt témáival foglalkozó vagy a végbemenő intézményi feladatokhoz kapcsolódó művek
 - az Európai Unió kapcsolatrendszerével foglalkozó kiadványok: az EU kapcsolata az egyes tagállamokkal, a nemzetközi szervezetekkel és az Európai Unión kívüli térségekkel, országokkal.
22. A muzeális könyvtári dokumentumok gyűjteménye kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról szóló 22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet alapján őrizni kell a Könyvtárban található valamennyi
- 1701 előtt megjelent könyvtári dokumentumot,
 - 1851 előtt Magyarországon megjelent kéziratot, könyvtári dokumentumot,
 - az 1851 előtt külföldön megjelent magyar vonatkozású dokumentumot (nyelvi, személyi, földrajzi vagy tartalmi hungarikumot), valamint

- a könyvtár gyűjteményében végleges megőrzési kötelezettséggel megtalálható műveket (pl. hagyatékok).
23. A muzeális könyvtári dokumentumok gyűjteményéhez tartozó beszerzés szempontjai:
- a főgyűjtőkörbe tartozó tudományterületek vonatkozásában hiánypótlás céljából,
 - az Országgyűléssel kapcsolatos dokumentumok tekintetében teljességre törekedve.

IV.

A gyűjteményszervezés szabályai

24. A Könyvtár a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról szóló 60/1998 (III. 27.) kormányrendelet 11. § (1) bekezdés d) pontja értelmében gyűjtőkörének megfelelően jogosult a Magyarországon nyomtatott sajtótermékek egy példányára (kötelezpéldány).
25. A Könyvtár a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 25/A. § (5) bekezdése alapján jogosult a Magyar Közlöny oldalhú másolatára egy példányban.
26. A Könyvtár a mindenkorai pénzügyi eljárási szabályok szerint vásárol dokumentumokat mind hazai, mind külföldi terjesztőktől, kiadóktól, antikváriumoktól.
27. A Könyvtár térítésmentesen kaphat, ill. kérhet tiszteletpéldányokat intézményektől, magánszemélyektől, ill. az Országgyűlés Hivatalának szervezeti egységeitől.
28. A Könyvtár hivatalos megküldés útján jut hozzá az Európai Unió, az ENSZ és szakosított szervezetei, az OECD és a külföldi parlamentek dokumentumaihoz és egyéb nemzetközi szervezetek (pl. Európa Tanács) dokumentumaihoz. A könyvtár állományi hiányainak pótlását más intézmények által felajánlott fölöspéldányok bekérésével is végezheti (fölöspéldány).
29. A Könyvtár bel- és külföldi intézményi cserekapcsolatok útján is gyarapíthatja állományát.
30. A Könyvtár a következő dokumentumtípusokat gyűjti: monografikusan megjelenő kiadványok (monográfiák, forrásművek, adattárak, kommentárok, enciklopédiák, lexikonok, felsőoktatási tankönyvek, konferencia-kiadványok), periodikusan megjelenő időszaki kiadványok (évkönyvek, folyóiratok, napi- és hetilapok), korlátozottan egyéb dokumentumok (disszertáció, szabvány, kézirat, pártkiadvány, atlasz, képdokumentum).
31. A Magyar Parlamenti Gyűjtemény és a muzeális gyűjtemény könyvtári dokumentumok 30. pontban foglaltaktól eltérő dokumentumtípusokat is gyűjt.
32. A Könyvtár a letéti gyűjteményekben (EU, ENSZ) a nemzetközi megállapodásokban rögzített dokumentumtípusokat őrzi.
33. A Könyvtár a következő információhordozókon szerzi be a dokumentumokat: nyomtatott formátum, elektronikus formátum (eredetileg is elektronikus, ill. nyomtatott változatról készített digitalizált formátum).
34. A Könyvtár gyűjtőköri szempontjainak megfelelően hozzáférést biztosít online adatbázisokhoz.

35. A Könyvtár egyes tudományterületek irodalmát – nyelvi, földrajzi és időbeli szempontokat is figyelembe véve – teljességre törekedve, míg másokét válogatva gyűjti.
36. A Könyvtár alapvetően magyar nyelvű dokumentumokat gyűjt, de – az adott tudományterület, külön gyűjtemény sajátosságaira, valamint gyűjtőkörbe illeszkedésére való tekintettel – beszerzésre kerülhetnek idegen nyelvű (elsősorban angol, német és francia, esetenként más nyelvű) dokumentumok is.
37. A Könyvtár alapvetően Magyarországon megjelenő dokumentumokat gyűjt, de – az adott tudományterület sajátosságaira, valamint gyűjtőkörbe illeszkedésére való tekintettel – beszerzésre kerülhetnek más országok kiadványai is, elsősorban a szomszédos országokban, az Európai Unió tagállamaiban és az Egyesült Államokban megjelent dokumentumok.
38. A Könyvtár alapvetően friss szakirodalmat gyűjt, de – az adott tudományterület sajátosságaira, valamint gyűjtőkörbe illeszkedésére való tekintettel – gyakorlatának része a visszamenőleges és az antikváriumai beszerzés is az állomány esetleges hiányosságainak pótlására és a muzeális gyűjtemény gyarapítására.
39. A Könyvtár a dokumentumokat alapvetően egy példányban gyűjti, a Könyvtár további példányokat szerezhet be olvasótermi szabadpolcos hozzáférésre, további példányok beszerzésére a Közgűjteményi és Közművelődési Igazgatóság (a továbbiakban: KKI) más részlegeinek kéréseire, valamint az országgyűlési képviselők és a hivatali munkatársak számára biztosított dokumentumkölcsonzés és a könyvtárközi kölcsönzés igényeit figyelembe véve kerülhet sor.
40. A Könyvtár tartós megőrzésre szerzi be:
- a törzsgyűjteménybe tartozó fő gyűjtőköri művek egy-egy példányát,
 - a magyar parlamenti dokumentumok egy-egy példányát,
 - a muzeális gyűjteménybe tartozó dokumentumokat,
 - az ENSZ és szakosított szervezeteinek dokumentumait,
 - az Európai Uniótól érkező letéti dokumentumokat.
41. A Könyvtár által digitalizált dokumentumok esetében – különös tekintettel az Országgyűlési Dokumentumok és a Digitalizált Törvényhozási Tudástár (1-2) című adatbázisokban lévő dokumentumokra – a Könyvtár tartós megőrzésre törekszik. E dokumentumok archiválása érdekében az állományok tárolására megfelelő tárhelyet, szolgáltatásukhoz megfelelően frissített szoftveres környezetet, illetve szükség esetén a digitalizált dokumentumok upgrade-jét kell biztosítani.
42. A 3/1975 (VIII. 1.) KM-PM együttes rendelet iránymutatásai alapján a 40. pontban felsorolt állományrészek vonatkozásában, az összes dokumentumtípusra vonatkozóan a törlés oka kizárólag megrongálódás, leltárhiány, eltűnés, elháríthatatlan esemény, illetve bűncselekmény lehet, míg a 40. pontban fel nem sorolt állományrészek vonatkozásában a törlés oka az idézett rendelet, valamint a KKI vezetője által meghatározott irányelvek alapján lehet fölöspéldány (többpéldány, tartalmi elavulás, használati statisztika alapján megállapított alacsony keresettség stb.) is.
43. A Könyvtár és a Nemzeti Közszerzői Egyetem között létrejött együttműködési megállapodás részletesen kifejti az intézmények közötti szakmai együttműködés különböző formáit és módjait, a gyűjteményszervezés, archiválás és digitalizálás vonatkozásában is.

V.

Záró rendelkezések

44. A Könyvtár gyűjtőkörét 10 évenként, de a Könyvtár feladatkörének jelentős megváltozása esetén, soron kívül is felül kell vizsgálni és a szükséges módosításokat el kell végezni.
45. A jelen szabályzat az Országgyűlés elnökének egyetértő aláírását követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg az Országgyűlési Könyvtár 2015. évi Gyűjtőköri Szabályzata hatályát veszti.

Budapest, 2018. április 10.

Such György

Egyetérttek.

Budapest, 2018. április „18. „

Kövér László
az Országgyűlés elnöke

